

COVID 19 DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

ELEKTRONİK VE TELEKOMÜNİKASYON MAĞAZALARI

UDDER ve SİSDER

İş birliği ile Pandemi COVID 19'a özel uygulamalara yönelik alınan önlemlerin bağımsız bir denetleme kuruluşu tarafından değerlendirilmesi amacı ile hazırlanmıştır

ENFEKSİYON ÖNLEME • HİJYEN • KONTROL

MAYIS 2020

ÖNSÖZ

Covid-19 virüsü 2019 yılının son günlerinde önce Çin'de ortaya çıkıp bir salgın halinde tüm ülkeye yayılmış ve kısa sürede sırasıyla Avrupa ve diğer coğrafyalarda da görülmüş ve yayıldığı tüm ülkelerde hükümetleri kısa süre içinde ülke genelinde sıkı önlemler almaya mecbur bırakmıştır. Türkiye'de ilk vaka Mart 2020'de kaydedilmiş olup, Asya ve Avrupa ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de hükümet tarafından fasıllar halinde bir dizi önlemler alınmasını zorunlu kılmıştır.

Bulaşıcılığının çok hızlı olması nedeni ile kamu ve özel sektör kuruluşları gibi tüm kurum ve işyerlerinde faaliyetler durdurularak, sokağa çıkma yasaklarına veya kontrollü dolaşıma varan uygulamalar devreye alınmak durumunda kalmıştır.

Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları Derneği-UDDER ve Sistem Belgelendirme Kuruluşları Derneği- SİSDER iş birliği ile hazırlanan bu rehberin amacı Elektronik ve Telekomünikasyon Mağazası işletenlerin Covid-19 salgın dönemi içinde faaliyetlerini bu rehberde ki güvenli şartları oluşturarak gerçekleştirdiklerinin **yetkili kuruluşlar** tarafından değerlendirilmesi ve sertifikalandırılması için dayanak oluşturmaktır.

UDDER

Uygunluk Değerlendirmesi Derneği, T.C. Ekonomi Bakanlığı önderliğinde, kalite altyapısının önemli unsurlarından biri olan uygunluk değerlendirme alanında ilgili kamu ve özel sektör kuruluşları ile diğer sivil toplum kuruluşlarının desteğini alarak, sorumluluk üstlenen tarafları bir araya getiren, ülkemizde yapılandırılmış bir sivil toplum kuruluşudur.

SİSDER

Türk Akreditasyon Kurumu tarafından Akredite edilerek uluslararası karşılıklı tanıma anlaşması çerçevesinde tüm dünyada denetim ve belgelendirme yetkisi olan Sertifikasyon Kuruluşlarının oluşturduğu bir sivil toplum kuruluşudur.

YETKİLİ KURULUŞ

UDDER veya SİSDER üyesi olup, Türkak veya Uluslararası bir akreditasyon kuruluşu tarafından Akredite edilen kuruluşlardır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	1
İÇİNDEKİLER.....	2
Kaynaklar ve Dayanak	3
Zorunlu Uygulamalar	4
Müşteriye Yönelik Uygulamalar.....	5
Personeli Korumaya Yönelik Uygulamalar	6
Ortam Temizliği, Dezenfeksiyonu ve Havalandırma Alanlarına Yönelik Uygulamalar	8
RAPOR	10

Kaynaklar ve Dayanak

Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Bilimsel Danışma Kurulu Çalışması “COVID-19 Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi”

Zorunlu Uygulamalar

SIRA NO	SORULAR	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1	İş yerinin görünür bir yerine COVID-19 önlemleri ile ilgili bilgilendirme afişleri (el yıkama, maske kullanımı, sosyal mesafe ve iş yeri içinde uyulması gereken kurallar) asılmış mı ?			
2	İçeride kalabalık oluşmasını engellemek için, dış kapıya içeriye girilmesini engelleyecek basit bir uyarıcı/engelleyici koyulmuş mu? <i>*Bu, kapının her iki tarafından tutturularak asılabilecek basit bir kırmızı renkli kordon ya da şerit olabileceği gibi, kasa, plastik duba gibi bir blokaj materyali de olabilir.</i>			
3*	Çalışan ve müşteri dahil 4 metrekareye 1 kişi olacak şekilde içeriye çalışan/ müşteri alınıyor mu? Sosyal mesafe kurallarına (en az 1 metre, 3-4 adım) uyuluyor mu? Bu mesafe yer işaretleriyle belirlenmiş mi?			
4*	İş yeri girişinde müşteriler tarafından kullanılmak üzere el antiseptiği veya en az %70'lik alkol içeren kolonya bulunduruluyor mu? Doluluk durumu belirli aralıklarla kontrol ediliyor mu? <i>*Her zaman dolu olması sağlanmalıdır.</i>			
5***	Elle temas edilen teşhir ürünleri (cep telefonu, TV kumandası, oyun konsolu, klavye vb.) her müşteriden/müşteri incelemesinden sonra %70'lik alkolle temizleniyor mu?			
6*	Ürünlerin ambalajı açılmadan, müşterilerin sadece teşhir ürünlerini incelemeleri sağlanıyor mu?			

7* Test edilen mikrofonlar (karaoke mikrofonları gibi) mutlaka streç film ile kaplanması ve her müşteriden sonra streç film yenilenmesi sağlanıyor mu? Yenileme işlemi sonrası personel el antiseptiği kullanıyor mu?

8 Personeli korumak için tezgâhlar ve müşteri alanı arasına geçici bir ayırıcı veya pencere yerleştirilmiş mi?

9* Müşterilerden tercihen temassız olmak üzere nakit olmayan ödeme yapmaları teşvik ediliyor mu ?

Müşteriye Yönelik Uygulamalar

SIRA NO	SORULAR	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
10	Müşterilerin iş yerinin girişinde görünür bir yere asılmış olan ve içeride uyulması beklenen kuralları açıklayan bilgilendirmeyi okuması sağlanmış mı ?			
11*	Müşterilerden iş yerine tek başlarına girmeleri sağlanıyor mu? <i>Eşlik eden diğer kişiler dışarıda kalmalı, iş yerine misafir kabul edilmemelidir.</i>			
12*	Müşteriler, diğer müşteriler ve çalışanlar ile aralarındaki sosyal mesafeyi korumaları hususunda uyarılıyor mu?			
13*	Müşterilerin maskeli olarak iş yerine girmesi sağlanılıyor mu? <i>* Bu tip iş yerleri ve genel olarak toplum içinde kuralına uygun olarak basit bez maske takılması yeterlidir.</i>			
14*	Girişte maskesi olmayanlar için temiz maske			

bulunduruluyor mu?

15* Müşteri iş yerine girdiğinde el antiseptiği veya en az %70'lik alkol içeren kolonya kullanması sağlanıyor mu?

16* Müşteriler, iş yeri içinde mecbur kalmadıkça yüzeylere dokunmaması sağlanıyor mu?

*Dokunulduğunda el antiseptiği kullanılması sağlanmalıdır.

17* Müşterilerin iş yeri içinde mümkün olduğu kadar kısa süre kalması sağlanıyor mu?

Personeli Korumaya Yönelik Uygulamalar

SIRA NO	SORULAR	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
22**	Çalışan personelin COVID-19'un bulaşma yolları ve korunma önlemleri hususunda bilgilendirilmesi sağlanmış mı ?			
23**	Ateş, öksürük, nezle, nefes darlığı gibi belirtileri olan personel çalıştırılıyor mu?			
24**	Personel çalışırken ateş, öksürük, nezle, nefes darlığı gibi belirtiler gelişirse, maskesi takılı olarak sağlık kuruluşuna yönlendiriliyor mu?			
25***	Çalışan personelin tümü kuralına uygun maske takıyor mu? Maske nemlendikçe ya da kirlendikçe değiştiriyor mu? Değiştirilmesi öncesinde ve sonrasında el antiseptiği kullanılıyor mu ?			
26*/**	Müşteri ile 1 metre sosyal mesafe korunuyor mu? Müşteriye ürünün tanıtılması, gösterilmesi gibi mesafenin			

---

korunamadığı durumlarda çalışma
öncesinde tıbbi maskeye ek olarak yüz
koruyucu kullanılıyor mu?

27** Çalışan personelin el hijyenine dikkat
etmesi sağlanıyor mu? sık aralıklarla ellerin
hijyeni sağlanıyor mu?

28** El hijyenini sağlamak için, eller en az 20
saniye boyunca su ve sabunla yıkıyor mu?
su ve sabunun olmadığı durumlarda alkol
bazlı el antiseptiği kullanılıyor mu?

**Antiseptik içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal
sabun yeterlidir.*

29** Personel temizlik yaparken eldiven
kullanıyor mu? Eldivenli iken gereksiz
herhangi bir yere dokunulmamaya çalışıyor
mu? İş bitince eldiven çıkarılıp, el hijyeni
sağlanıyor mu?

30*** Çalışan personel dinlenme alanlarında en az
1 metrelik sosyal mesafeyi koruyor mu?
maske takmayı sürdürüyor mu?

**Yemek yerken ya da su/çay/ kahve içilirken, maske
çıkarılacağı için bunun yapıldığı kapalı alanda aynı anda
birden fazla kişi olmamalıdır.*

Ortam Temizliği, Dezenfeksiyonu ve Havalandırma Alanlarına Yönelik Uygulamalar

SIRA NO	SORULAR	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
31**	İş yerlerinde her gün düzenli olarak temizlik yapılıyor mu?			
32***	İş yerlerinin temizliğinde özellikle sık dokunulan yüzeylerin (kapı kolları, telefon ahizeleri, masa yüzeyleri gibi) temizliği yapılıyor mu? <i>*Bu amaçla, su ve deterjanla temizlik sonrası dezenfeksiyon için 1/100 sulandırılmış (5 litre suya yarım küçük çay bardağı) çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) kullanılabilir. Klor bileşikleri yüzeylerde korozyon oluşturabilir. Dayanıklı yüzeyler için kullanılması önerilen bir dezenfektandır. Tuvalet dezenfeksiyonu için 1/10 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) kullanılmalıdır.</i>			
33***	Klor bileşiklerinin uygun olmadığı yazar kasa, bilgisayar klavyeleri, telefon ve diğer cihaz yüzeyleri %70'lik alkolle silerek dezenfeksiyon sağlanıyor mu?			
34***	Çalışma tezgâhları, ekipmanları ve aletleri düzenli olarak temizleniyor mu? %70'lik alkol ile dezenfekte ediliyor mu?			
35*	Müşteriler ödeme terminalini kullanır ve dokunurlarsa hemen arkasından %70'lik alkol ile temizleniyor mu?			
36***	Temizlik yapan personelin tıbbi maske ve eldiven kullanması sağlanıyor mu? Temizlik sonrasında personel maske ve eldivenlerini çıkarıp iş yerindeki çöp kutusuna atması sağlanıyor mu? ellerini en az 20 saniye boyunca su ve sabunla yıkıyor mu? Sabun ve			

---

suyun olmadığı durumlarda el antiseptiği kullanıyor mu?

37** İş yerlerinin kapı ve pencereleri açılarak sık havalandırılması sağlanıyor mu?

38** Merkezi havalandırma sistemleri bulunan iş yerlerinin havalandırması temiz hava sirkülasyonunu sağlayacak şekilde düzenleniyor mu? Havalandırma sistemlerinin bakımı ve filtre değişimleri üretici firma önerileri doğrultusunda yapılıyor mu?

---

*İşaretli kriterler gizli Müşteri denetiminde dikkatle takip edilmelidir.

** İşaretli kriterler personel ile konuşularak uygulamalar hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları ve bu uygulamaları yerine getirip getirmediikleri sorgulanmalıdır.

***İşaretli kriterler için kısa bir uygulama denetim esnasında yaptırılmalıdır.

RAPOR

İş Bu rapor .././2020 tarihinde .....firmasında yapılan Covid 19 sonrası normalleşme sürecinde yapılması gerekenler soru listesinde tanımlanan bulgulara istinaden hazırlanmıştır.

Not 1: Raporda tanımlanan uygunsuzluklar, eksikliklerin tamamlanması sonrası kararlaştırılan tarihte tekrar denetim gerçekleştirilecektir.

Not 2:Gözlemler uygunsuzluk olmayıp iyileştirilmesi kuruluş için olumlu olacak faaliyetleri tanımlamaktadır.

Denetçi Notu :

Uygunsuzluklar :

Gözlemler :

Sonuç :

Belgelendirme Kuruluşu Yetkilisi